

SAKRAMENTET E KISHËS KATOLIKE

SAKRAMENTET E KISHËS KATOLIKE

- **BURIMET ZYRTARE:**

Websiti zyrtar i Katekizmit të Kishës Katolike: Vatican.va

Websiti zyrtar i Urdhrit Domenikan www.amici.domenicani.it;
RUBRICA: UN SACERDOTE RISPONDE; në të cilin besimtarët i bëjnë pyetje të shumëllojshme priftit domenikan, profesor teologjie, tomisti Atë Angelo Bellon;

Websiti zyrtar i priftit italian Don Leonardo Maria Pompei, prifti i Kishës Katolike Romane: *In Voluntate Dei*

SAKRAMENTET E KISHËS KATOLIKE

Sakramentet e hyrjes
në jetën e krishterë

Pagëzimi

Krezmimi

Eukaristia

Sakramentet e
shërimit

Rrëfimi

Vajimi

Sakramentet në
shërbim të bashkësisë
e të misionit të
besimtarëve

Martesa

**Urdhri i
Shenjtë**

SAKRAMENTI I URDHRRIT TË SHENJTË

ÇFARË ËSHTË SAKRAMENTI I URDHHRIT TË SHENJTË?

- Sakramenti i Urdhrit të Shenjtë është një nga shtatë Sakramentet e Kishës Katolike, falë të cilit misioni që Jezu Krishti u ka dhënë Apostujve të tij vazhdon të ushtrohet në Kishë deri në fundin e kohërave.
- Sakramenti i Urdhrit është Sakramenti i shërbimit apostolik.

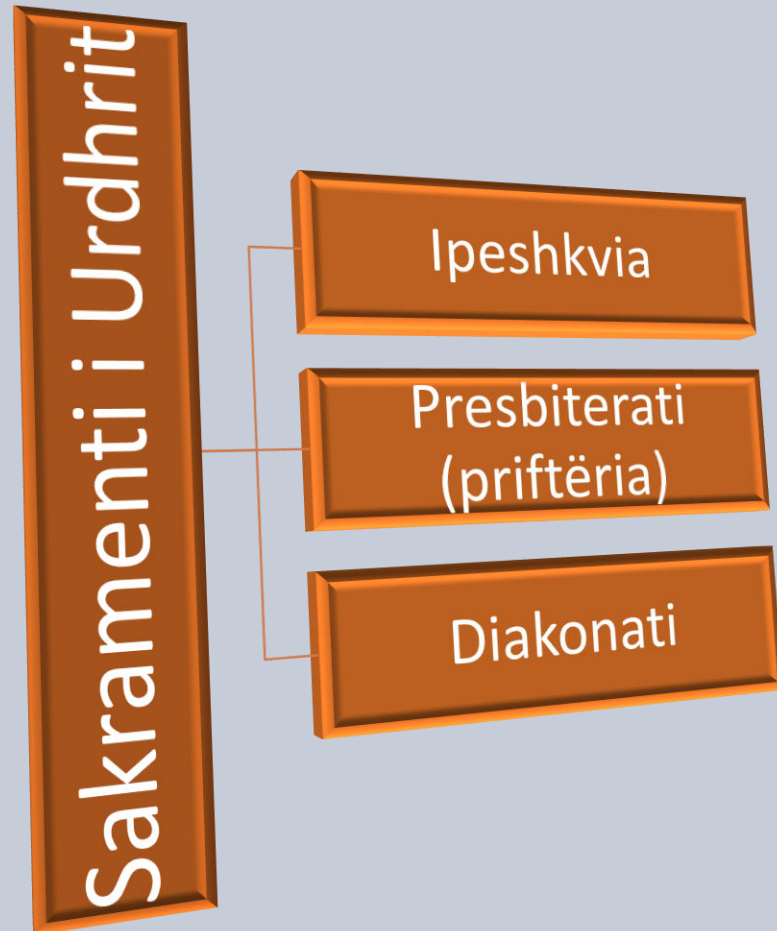

PSE QUHET SAKRAMENTI I URDHRIT?

- Fjala “urdhër” vjen nga fjala latinisht “*ordinatio*” pra “urdhërim”, që në antikitetin romak kishte të bënte me integrimin ose futjen në një “*ordo*”, pra në një urdhër. Urdhrat në atë kohë ishin disa trupa të caktuar nga ana civile, si psh. trupat e atyre që udhëhiqnin vendin.
- Kështu, në analogji, edhe në Kishën e fillimeve të krishtërimit kishte trupa të tillë të caktuar, që Tradita e Kishës Katolike i quante që nga kohët e hershme “*táxeis*” (greqisht) ose “*ordines*” (latinisht) dmth urdhra.

1 Sakrament: 3 gradë

Si quhet ndryshe?

- Fjala “*ordinatio*” pra “urdhërim” ka të bëjë me futjen e individit (e kandidatit) në njërin prej urdhërave të shenjtë nëpërmjet marrjes së këtij Sakramenti.
- Kjo nuk është vetëm një delegim ose një përzgjedhje, por **ka të bëjë me dhënien e dhuratës së veçantë të Shpirtit të Shenjtë nëpërmjet së cilës mund të ushtrohet pushteti i shenjtë “*sacra potestas (në lat.)*”, pushtet që vjen nga vetë Jezu Krishti dhe transmetohet nëpërmjet Kishës së tij.**
- Ne në shqip mund të kemi dëgjuar më shumë shprehjen “shugurim” si psh. “është shuguruar prift”, sepse në fakt urdhërimi “*Ordinatio (në lat.)*” quhet ndryshe edhe “*Consecratio (në lat.)*”, që do të thotë “shugurim”, “kushtim”, pasi është një kushtim total i kandidati ndaj Krishtit.

SI U
THEMELUA
SAKRAMENTI
I URDHHRIT?

Themelet e këtij Sakramenti...

- Sakramenti i Urdhrit të Shenjtë është themeluar nga vetë Jezu Krishti, në këtë kontekst:
- *“Pastaj u ngjit në një mal e i thirri ata që deshë vetë. Ata shkuan tek ai. Dhe i emëroi të Dymbëdhjetët [të cilët edhe i quajti apostuj], që të jenë me të e t’i dërgojë të predikojnë, e ta kenë pushtetin t’i dëbojnë djajtë. [I emëroi, pra, të Dymbëdhjetët:] Simonin - të cilit ia ngjiti emrin Pjetër, Jakobin, birin e Zebedeut, dhe Gjonin, vëllain e tij, që i quajti: Boanerges, që do të thotë: Bijtë e rrufesë; pastaj Andreun, Filipin, Bartolomeun, Mateun, Tomën, Jakobin e Alfeut, Tadeun, Simonin Kananeas dhe Judën Iskariot, i cili edhe e tradhtoi”. (Marku 3, 13-19)*

Zgjidhen 12 Apostuj nga Jezusi

- Simon Pjetri,
- Gjoni
- Jakobi (i madh, vëlla i Gjonit)
- Andrea
- Filipi
- Bartolomeu (i quajtur Natanael)
- Mateu
- Toma
- Juda Tadeu
- Jakobi (i vogël, vëlla i Judë Tadeut),
- Simoni Kananeas
- Juda Iskariota; Ky e fundit e tradhtoi Jezusin, kështu që u zëvendësua më vonë nga Matia (Vap 1, 12-26).

Apostujt vs dishepujt e tjerë të Jezusit

- Apostujt janë të emëruar, direkt nga Jezusi, që i thërret dhe i dërgon secilin nga ata personalisht.
- Apostujt marrin pushtetin drejtpërdrejtë nga Jezu Krishti që të predikojnë dhe të dëbojnë djajtë.
- Apostujt marrin nga Jezu Krishti pushtetin e veçantë që të kremtojnë Eukaristinë (Meshën) e Shenjtë, pra ata mund të shugurojnë bukën dhe verën, që mund të shndërrohen në Korpin e Gjakun e Krishtit
- Apostujt marrin nga Jezu Krishti pushtetin e veçantë që të falin mëkatet:

“Kur erdhi koha, Jezusi u ul në tryezë e me të bashkë edhe apostujt. U tha: “Me gjithë shpirt kam pasur dëshirë ta ha këtë Darkë të Pashkëve bashkë me ju para se të pësoj, sepse juve po ju them: nuk do ta ha më para se të marrë fund në Mbretërinë e Hyjit.” Atëherë mori gotën, falenderoi e tha: “Merreni e ndajeni mes jush! Vërtet, unë po ju them se prej këtij çasti s’do të pi më fryt hardhie derisa të vijë Mbretëria e Hyjit.” Pastaj mori bukën, u falënderua, e theu, ua dha e tha: “Ky është trupi im që flijohet për ju. Bëni këtë në përkujtimin tim!” E mori gjithashtu edhe kelkun, pasi u krye darka, e tha: “Ky kelk është Besëlidhja e Re në gjakun tim që derdhet për ju.” (Luka 22, 14-20)

“Në mbrëmjen e po asaj dite - të parën ditë të javës - ndërsa dyert e shtëpisë, ku banonin nxënësit, ishin të mbyllura prej frikës së judenjve, erdhi Jezusi, zuri vend mes tyre dhe u tha: “Paqja me ju!” Si u tha kështu, u tregoi duart dhe kraharorin. Nxënësit u gëzuan, kur e panë Zotërinë. Pastaj u tha prapë: “Paqja me ju! Siç më dërgoi mua Ati, ashtu unë po ju dërgoj ju.” Si foli kështu, hukati mbi ta dhe u tha: “Merrni Shpirtin Shenjt! Atyre që jua falni mëkatet, u falen, e atyre që nuk jua falni, nuk u falen.” Por Toma, njëri prej të Dymbëdhjetëve - ai që quhet Binjak - nuk ndodhi me ta kur erdhi Jezusi”. (Gjoni 20, 19-24)

Vazhdimësia apostolike...

- Për të siguruar trashëgiminë e të gjitha thesareve të dhëna nga Jezusi apostujve të përzgjedhur nga vetë ai, ekziston e ashtuquajtura “vazhdimësi apostolike”, pra vepra e apostujve vazhdon edhe në ditët tona falë transmetimit të pushtetit të tyre në njerëz të tjerë, të thirrur nga Zoti dhe të aprovuar nga Kisha, në shërbim të popullit të krishterë.
- Këta njerëz të cilëve u transmetohet, nëpërmjet një zinxhiri që nuk shkëputet deri në ditët tona, **po i njëjti pushtet** që kanë patur 12 apostujt e Jezu Krishtit janë Ipeshkvit (pasardhësit e Apostujve).

Si transmetohet ky pushtet?

- Jezu Krishti nuk ka patur nevojë për ndonjë ritual të veçantë për t'jua transmetuar këtë pushtet të tijin 12 apostujve, pasi Ai është Zot. Kurse, apostujve të tij, të dymbëdhjetëve, do t'u ketë thënë patjetër se si duhej t'ua transmetonin pushtetin pasardhësve.
- Në Bibël e shikojmë që transmetimi i këtij pushteti hyjnor, pra të dhënë nga vetë Jezu Krishti, bëhet duke u lutur dhe duke u vënë duart mbi kandidatin (mbi pasardhësin e apostujve), sikurse ndodh me Palin dhe Barnabën, pasardhës të Apostujve:

*“Në kishën vendase të Antiokisë kishte disa profetë e mësues. Ishin Barnaba, Simoni, i quajtur Niger, Luci prej Cirenës, Manaeni, që kishte qenë edukuar bashkë me Herodin tetrark dhe Sauli. Një ditë, ndërsa po kryenin shërbesën hyjnore e po agjëronin, Shpirti Shenjt tha: “M’i ndani Barnabën e Saulin të kryejnë veprimtarinë për të cilën i kam thirrur.” **Atëherë, pasi agjëruan dhe u lutën, vunë duart mbi ta dhe i lejuan të shkojnë**”.* (Veprat e Apostujve 13, 1-3)

Si transmetohet ky pushtet?

- Po ashtu, vetë Pali e trasmeton këtë pushtet të marrë nga Apostujt në të njëjtën mënyrë, ndër të cilët përmenden Timoteu dhe Titi, që bëhen pra kështu l'peshkëv:

*“Të kujtoj ta ringjallësh dhuratën e hirit të Hyjit që është në ty në saje të vënies së duarve të mia. Sepse Hyji nuk na e ka dhënë shpirtin e frikës, por përkundrazi, shpirtin e virtytit, të dashurisë dhe të urtisë. Prandaj mos të të vijë turp ta dëshmosh Zotin tonë, as mua të burgosurin e tij, por hiq keq bashkë me mua për Ungjill duke u mbështetur në fuqinë e Hyjit, i cili na shëlboi dhe na thirri me thirrje të shenjtë – jo në saje të veprave tona, por në saje të vullnetit të vet dhe të hirit, që na u dha që prej amshimit në Jezu Krishtin dhe u dëftua tani me Ardhjen e Shëlbuesit tonë Jezu Krishtit. Ky e asgjësoi vdekjen dhe bëri të shndrisë jeta dhe pavdekësia me anë të Ungjillit, për të cilin Hyji më caktoi të jem predikatar, **apostull** dhe mësues”. (Letra e dytë drejtuar Timoteut, 1, 6-11)*

- Pasardhësve të tij Timoteut dhe Titit, Shën Pali jo vetëm u transmeton këtë pushtet, por edhe u thotë që ata nga ana e tyre t’ua transmetojnë edhe të tjerëve që janë të thirrur nga Jezusi, por duke patur kujdes që të mos e bëjmë “me ngut” dhe që ta bëjnë sikurse u kishte mësuar Shën Pali:

“Askujt mos i vër duart me ngutësi!” (Letra e parë drejtuar Timoteut 5, 22)

“Arsyeja pse të lashë në Kretë është që të kryesh çka mbetet për t’u rregulluar dhe të caktosh disa presbiterë në çdo qytet sipas porosive që të kam dhënë”. (Letra drejtuar Titit 1, 5)

Si u themelua Presbiterati (**priftëria**)?

Apostujt kishin caktuar për çdo komunitet ca të moshuar (që në greqisht quhen “presbiteroi” pra presbiterë ose priftërinj, siç i njohim ne më mirë). Kështu, themelohet edhe Urdhri i presbiterëve ose priftërinjve:

*“Pasi e kumtuan Lajmin e gëzueshëm në atë qytet, dhe, pasi bënë një numër të madh nxënësish, kthyen në Listër, në Ikon e në Antioki. I përforconin zemrat e nxënësve në qendresë të fesë, sepse - thoshin - na duhet të kalojmë nëpër shumë vështirësi për të hyrë në Mbretërinë e Hyjit. Pasi luteshin e agjëronin, secilës kishë i emëronin **të moshuarin** dhe ia porositnin Zotit, në të cilin kishin besuar”. Veprat e Apostujve (14, 21-23)*

Si u themelua diakonati?

“Në atë kohë, me të rritur të numrit të nxënësve, filluan ankesat e hebrenjve që flisnin greqisht kundër hebrenjve vendas pse në shërbimin e përditshëm po i linin pas dore vejushat e tyre. Atëherë të Dymbëdhjetët bashkuan në një mbledhje të përgjithshme nxënësit e u thanë: “Nuk është e drejtë ta lëmë predikimin e fjalës së Hyjit për të shërbyer në tryezë. Gjeni, pra, o vëllezër, ndër ju shtatë vetë në zë të mirë, plot me Shpirt Shenjt e me urti, të cilët do t’i caktojmë për këtë detyrë, kurse ne do t’i kushtohemi krejtësisht lutjes dhe shërbesës së fjalës.” Propozimi i pëlqeu krejt mbledhjes së nxënësve. Ata atëherë zgjodhën Shtjefnin, njeri plot fe e Shpirt Shenjt, pastaj Filipin, Prohorin, Nikanorin, Timonin, Parmenin dhe Nikollën, proselit prej Antiokisë. Këta i vunë para apostujve. Apostujt, pasi u lutën, vunë duart mbi ta”. (Vap 6, 1-6)

- Këta burra janë diakonët e parë në historinë e katolicizmit dhe kështu u themelua urdhri i diakonatit.

IPESHKËV vs. PRESBITERË
(PRIFTËRINJ). vs DIAKONË

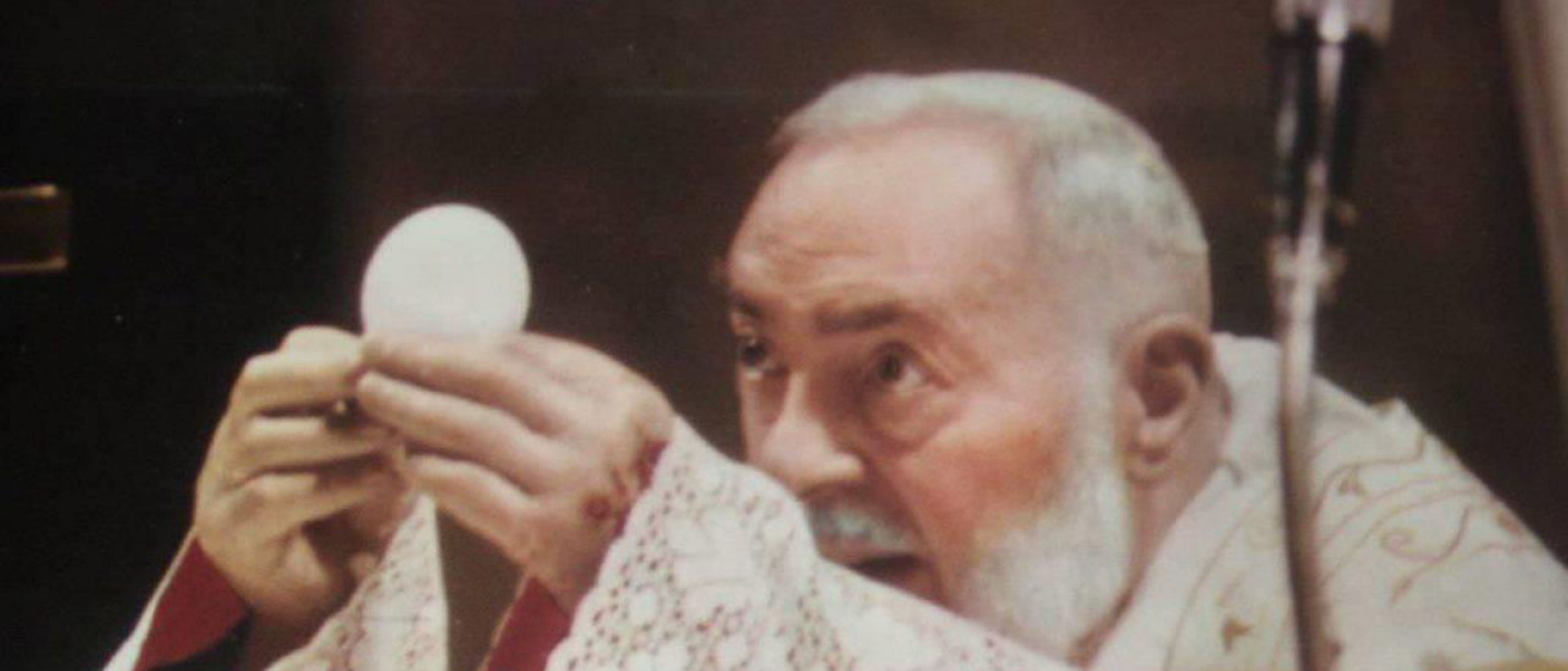
URDHRI I IPESHKËVE

- Urdhri i Ipeshkëve është një nga urdhrat, një nga gradët e Sakramentit të Urdhrit.
- Ipeshkëvit janë pasardhësit e apostujve të caktuar nga vetë Jezu Krishti dhe Apostujt dhuratën e veçantë të Shpirtit të Shenjtë, pushtetin e shenjtë e të veçantë të marrë nga Jezusi ua kanë transmetuar atyre nëpërmjet vazhdimësisë apostolike.
- **Ipeshkëvit marrin plotësinë e Sakramentit të Urdhrit, në të gjithë fuqinë dhe pushtetin që ai mund t'u japë kandidatëve.** Ata marrin nëpërmjet Sakramentit të Urdhrit detyrën e trefishtë për të:
 1. mësuar (duke predikuar Ungjillin)
 2. shenjtëruar (nëpërmjet celebrimit të Sakramenteve të Kishës, duke u identifikuar me vetë Personin e Krishtit-in Persona Christi Capitis)
 3. udhëhequr (dmth për të drejtuar dhe udhëzuar popullin e krishterë si barinj (pastorë të mirë)).

URDHRI I PRESBITERËVE (I PRIFTËRINJVE)

- Presbiterët (që janë ato që ne i quajmë në gjuhën e përditshme priftërinjtë) janë bashkëpunëtorë të Ipeshkëve në detyrën e tyre të trefishtë që është ajo e të mësuarit, të shenjtëruarit dhe të udhëhequrit të shpirtrave të njerëzve.
- Në mënyrë të veçantë, ato bëjnë rolin e shenjtërimit të njerëzve dhe ky rol shprehet kryesisht dhe esencialisht në kultin e celebrimin e Sakramenteve, kulmin e të cilëve e arrijnë në celebrimin e Eukaristisë (Meshës) së Shenjtë.

«Unë di të bëj vetëm dy gjëra në jetë: të rrëfej dhe të jap Meshën!»

Padre Pio, prift

URDHRI I PRESBITERËVE (I PRIFTËRINJVE)

- Presbiterët (priftërinjtë) janë pjesëmarrës me Ipeshkvit në pushtetin e shenjtë që u ka dhënë Jezu Krishti këtyre të fundit, por nuk kanë plotësinë/majën e priftërisë, sikurse përkundrazi e kanë Ipeshkvit, dhe varen nga Ipeshkvi në ushtrimin e pushtetit të tyre.
- Priftërinjtë duhet t'i binden Ipeshkvit të tyre dhe të jenë në bashkim me të. Për këtë, gjatë urdhërimit të tyre, ata i japin premtimin e bindjes ndaj tij Ipeshkvit dhe i japin njëri tjetrit puthjen e paqes. Është një gjest simbolik dhe shumë i bukur, vëllazëror, por që tregon po ashtu marrëdhënien e veçantë që ekziston midis presbiterit dhe Ipeshkvit të tij, që për priftin është si një baba, si një udhëheqës, si një guidë e vërtetë.

Ipeshkvi e prifti

apo

Tom e Jerry?

Baba e bir

URDHRI I DIAKONËVE

- Diakonët përbëjnë gradën e tretë të Sakramentit të Urdhrit. Atyre u vihen duart (pra u jepet Sakramenti i Urdhrit) jo për priftërinë, por për shërbimin. Pra, diakonët nuk janë priftërinj. Ndryshe nga Ipeshkvët dhe presbitërat (priftërinjtë) ata nuk mund të administrojnë disa nga Sakramentet e Kishës Katolike, por janë për shërbimin, pra në shërbim të Ipeshkvit dhe priftërinjve, kështu që i ndihmojnë ata gjatë ministerit të tyre. Konkretisht, diakonët mund:

-
- të japin Pagëzimin
 - të ndihmojnë Ipeshkvin dhe priftërinjtë gjatë kremtimit të Meshës së Shenjtë
 - të japin Kungimin e Shenjtë (Ostien) njerëzve
 - të jenë pjesëmarrës dhe të japin bekimin gjatë Sakramentit të Martesës
 - të shpallin Ungjillin (pra ta lexojnë Ungjillin gjatë Meshës), të bëjnë homelinë dhe të predikojnë
 - të kryesojnë funeralet (kur funeralet bëhen pa Meshë të shenjtë si psh. kur mungon prifti për të bërë liturgjinë Eukaristike, bëhet vetëm liturgjia e Fjalës)
 - **të merren me shërbime të ndryshme që kanë të bëjë me ndihmën** si psh. ndihma ndaj të varfërve, ndihma ndaj të pastrehëve etj. Atyre mund t'u jepen edhe role të ndryshme nga Ipeshkvi si psh. të organizojnë katekizmin nëpër famulli, t'u çojnë Kungimin e Shenjtë të sëmurëve, të celebrojë Liturgjinë e Fjalës (në rastet siç thamë kur mungon prifti e nuk mund të bëhet edhe Liturgjia Eukaristike). Ky është shërbimi kryesor i diakonëve.

URDHRI I DIAKONËVE

Nëpërmjet Sakramentit të Urdhrit të marrë në këtë gradë (diakonati), diakonët marrin një karakter, një "vulë" shpirtërore që nuk mund të fshihet kurrë, që e konformon (e bën të ngjashëm) diakonin me Krishtin shërbëtor. Është një karakter i veçantë dhe specifik që u jepet diakonëve, të cilët nëq u përgjigjen kësaj thirrjeje me përkushtim e dashuri mund të shenjtërohen, sikurse bëri Shën Lorenci, pajtori i diakonëve të përherëshëm.

Dallojmë midis:

- **diakonë transeunti:** që janë ata të cilët presin të marrin presbiteratin, dmth të bëhen priftërinj; shkurt ata që gjenden në vitin e fundit të shkollës për prift; këta nuk mund të martohen.
- **diakonë të përherëshëm:** që janë këto për të cilët po flasim ne, që nuk bëhen dhe nuk janë priftërinj;

Diakonët e përherëshëm mund të jenë të pamartuar ose të martuar.

Nqs ata e marrin diakonatin të pamartuar, rrinë përgjithmonë të tillë, pra nuk martohen.

Nqs e marrin diakonatin kur janë të martuar, mund të bëhen diakonë të përherëshëm dhe normalisht të vazhdojnë martesën e tyre.

Nqs këtyre të fundit, pasi janë bërë diakonë, u vdes gruaja, nuk mund të rimartohen.

A MUND TË PËRSËRITET APO ANULLOHET KY SAKRAMENT?

Jo. Ashtu sikurse Sakramenti i Pagëzimit dhe i Krezmimit, edhe Sakramenti i Urdhrit është një vulë shpirtërore. Pra, në asnjë mënyrë nuk mund të përsëritet, apo të eliminohet ky Sakrament. Mbetet përgjithmonë në shpirtin e njeriut.

NQS TË PAGËZUARIT BËHEN PRIFTËRINJ, KU DALLOJNË NGA PRIFTËRINJTË E SAKRAMENTIT TË URDHRI?

PAGËZIMI

VS.

URDHRI

PRIFTËRIA NËPËRMJET PAGËZIMIT

- “Sacerdos” (në latinisht), pra prifti (nga fjala greke “presbiteroi”) ekzistonin edhe në antikitetin pagan, dhe për paganët priftërinjtë ishin njerëz që bënë ndërmjetësit midis njeriut dhe Zotit.
- E reja e krishtërit është se nuk kemi nevojë që të shkojmë tek një tempull për t’i ofruar Zotit sakrificat siç bënin paganët, sepse me Pagëzimin secili nga ne bëhet vetë një tempull, tempulli i Shpirtit të Shenjtë, siç thotë edhe Shën Pali:
- “A nuk e dini se trupi juaj është tempulli i Shpirtit të Shenjtë që është brenda jush dhe që keni Zotin, që nuk i përkisni vetes suaj?” (Letra e parë drejtuar Korintasve 6, 19)
- Çdo i pagëzuar pasi merr Sakramentin e Pagëzimit merr dhuratën e Shpirtit të Shenjtë, që banon në zemrën e tij. Pra, i pagëzuari bëhet i krishterë, dmth i shuguruari, i vajosuri i Shpirtit Shenjt dhe bëhet kështu mbret, prift e profet, që janë thirrja e çdo të krishteri.
- Ne jemi të thirrur nga pagëzimi që të bëhemi ndërmjetës para Zotit me lutje, agjërimi e vepra të mira për të gjithë vëllezërit e motrat.

PRIFTËRIA NËPËRMJET SAKRAMENTIT TË URDHHRIT

- Priftëria që merret nëpërmjet Sakramentit të Urdhrit (ose më saktë nëpërmjet dy gradëve të Urdhrit që ishin Ipeshkvia dhe Presbiterati) është ndryshe sepse e konformon (e bën të ngjashëm, e përshtat) atë që e merr me Krishtin Kokë (Koka e Kishës) dhe Bari i mirë.
- Ai që bëhet prift duke marrë dy gradët e Sakramentit të Urdhrit vepron (në disa raste) in persona Christi, pra duke u identifikuar në personin e Krishtit.
- Kështu që, prifti merr një pushtet hyjnor dhe mbinatyror që të falë mëkatet, të kremtojë Eukaristinë e shenjtë, të mësojë me autorit brenda Kishës dhe të udhëheqë popullin e krishterë drejt shëlbimit.

KUSH MUND TA JAPË KËTË SAKRAMENT?

Duke qenë se pushteti i Apostujve u është transmetuar Ipeshkëve pa asnjë shkëputje, atëhere janë Ipeshkëvit që mund të japin në mënyrë të vlefshme tre gradët e Sakramentit të Urdhrit (ipeshkvia, presbiterati, diakonati).

KUSH MUND TA MARRË KËTË SAKRAMENT?

Sakramentin e Urdhrit mund ta marrë vetëm individi i pagëzuar i seksit mashkull.

Po pse vetëm meshkujt, pse gratë nuk mund të marrin Sakramentin e Urdhrit?

Ka disa arsye....

Arsyeja e traditës

Kisha Katolike nuk e ka konsideruar kurrë faktin që gratë të marrin Urdhërimin presbiteral ose ipeshkvor, pra që të bëhen priftërinj (priftëresha)

Tradita e Kishës është tejet e qëndrueshme dhe e palëkundshme në këtë pikë, aq sa Magjisteri i Kishës nuk e ka ndjerë kurrë nevojën që të ndërhyjë për të konfirmuar këtë gjë.

Po ashtu, tradita e Kishave orientale është dakord në mënyrë unanime mbi këtë pikë.

Tradita është një element shumë i rëndësishëm për Kishën Katolike, aq sa feja jonë bazohet Traditën e shenjtë dhe në Biblën e Shenjtë.

Ne mund të shikojmë midis protestantëve “priftëresha”, të cilat janë laike të thjeshta si punë jonë. Këta gra, edhe pse quhen të tilla, nuk janë aspak sikurse priftërinjtë katolikë: nuk mund të kremtojnë Meshën, nuk mund të falin mëkatet, nuk veprojnë in Persona Christi etj.

Arsyeja e sjelljes së Jezusit

Jezusi vetë, pasi është lutur mirë, ka zgjedhur 12 vetë, të gjithë meshkuj, që i ka quajtur Apostuj. Ai nuk ka thirrur asnjë grua për të qenë pjesë e të dymbëdhjetëve.

Po pse Jezusi ka vepruar kështu, pse i ka diskriminuar në këtë mënyrë gratë?

Jezusi nuk i ka diskriminuar gratë aspak, përkundrazi, Jezu Krishti shpesh herë e ka thyer traditën dhe mentalitetin mbi gratë në mënyrë të lirë, të vullnetshme. Këtë e shikojmë në episode të ndryshme biblike:

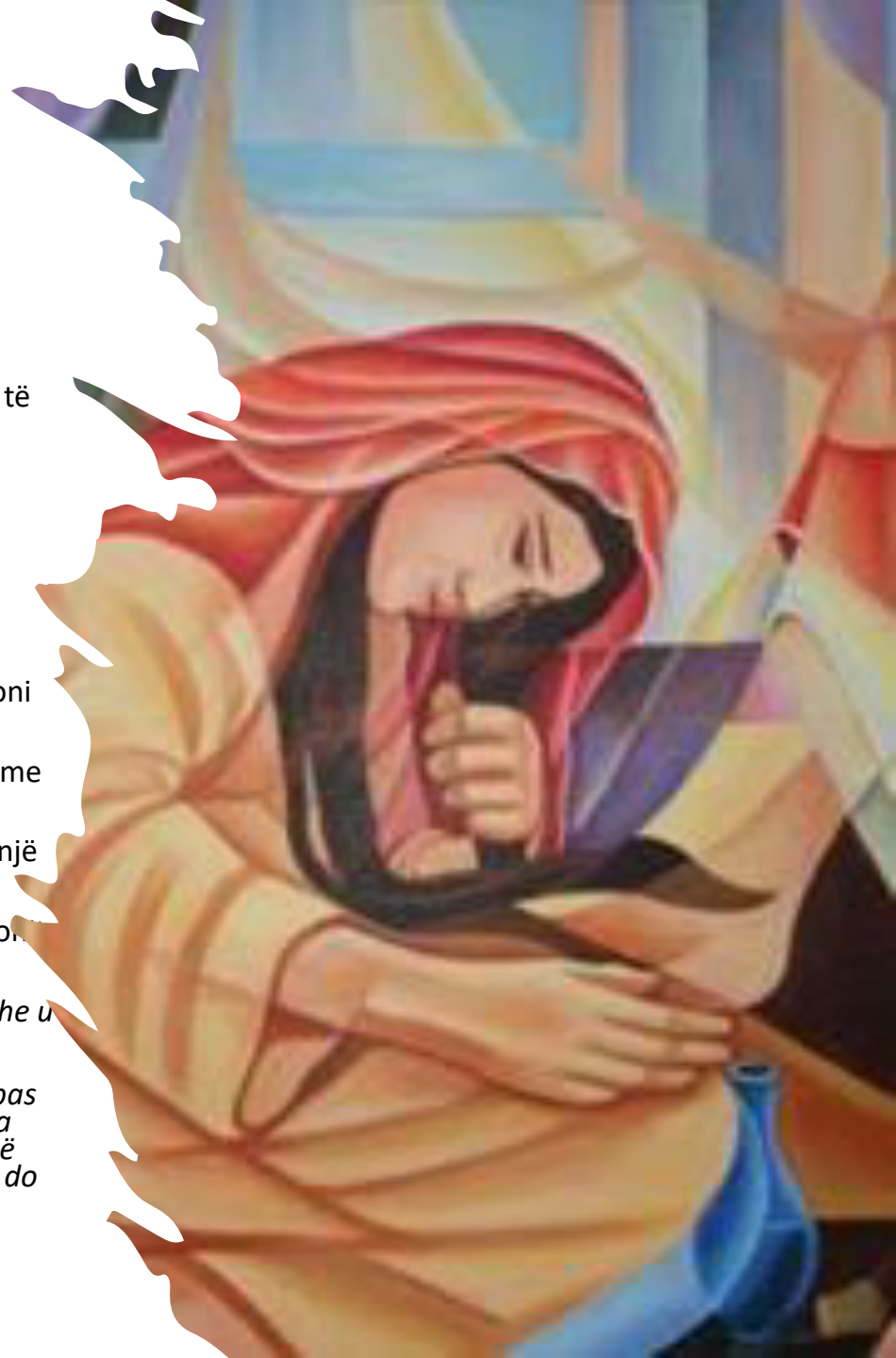
Atij nuk i bëhet vonë që flet publikisht me gruan samaritane (Gjoni 4, 27)

Nuk i bëhet vonë as për gjendjen e papastër të gruas së sëmurë me gjakderdhje prej 12 vitesh (Mateu 9, 20-22);

Ai fal gruan e kapur në flagrancë tek tradhtonte burrin e vet me një tjetër (Gjoni 8, 11)

Ai lejon që një grua mëkatore të afrohet tek ai në shtëpinë e Simon fariseut:

“Një farise e ftoi Jezusin për bukë. Ai hyri në shtëpinë e fariseut dhe u ul në tryezë. Kur, ja, hyri menjëherë një grua që ishte mëkatore e njohur në qytet. Ajo, kur mori vesh se Jezusi gjendej në tryezë, në shtëpinë e fariseut, mori një enë alabastri me parfum, zuri vend pas tij, te këmbët e tij dhe, duke qarë, filloi t’ia lajë këmbët me lot, t’ia fshijë me flokë, t’ia puthë e t’ia lyejë me parfum. Kur e pa këtë gjë fariseu që e kishte thirrur, mendoi me vete: “Po të ishte ky profet, do ta dinte se kush dhe çfarë gruaje është kjo që po e prek: se është mëkatore.” (Luka 7, 36-39)

Po ashtu, në ministerin e tij publik Jezusin e shoqëronin jo vetëm të dymbëdhjetët, por edhe një grup grash, ndër të cilët ja vlen të përmendim Maria Madalenën.

Mentaliteti judaik i aso kohe nuk i jepte vlerë të madhe grave dhe as dëshmisë së tyre, por Jezusi në kontrast total me këtë mentalitet, i thotë pikërisht Mari Madalenës që të japë mesazhin e Ringjalljes së tij Apostujve (Mt 28, 7; Lk 24. 9-10; Gjn 20, 11-18):

“Të parën ditë të javës, fort heret, shkuan te varri me erërat e mira që i përgatitën. jetën gurin e rrokullisur prej varrit. Hynë, por nuk e gjetën trupin e Jezusit Zot. E, ndërsa po rrinin ashtu, marrë mendsh nga kjo punë, dhe ja, afër tyre, u paraqitën dy burra të veshur me petka të ndritshme. E kur ato, të tmerruara, i ulën sytë për dhe, këta u thanë: “Pse e kërkoni të Gjallin ndër të vdekur? Ai s’është këtu! U ngjall! Le t’ju bjerë në mend çka ju pati thënë kur ishte në Galile: 7 ‘Duhet thoshte ai që Biri i njeriut t’u dorëzohet njerëzve mëkatarë; ta kryqëzojnë dhe të tretën ditë të ngjallet!”“ Atëherë u ranë në mend fjalët e tij. U kthyen nga varri dhe i njoftuan mbi të gjitha këto të Njëmbëdhjetët e të gjithë të tjerët. Ishin: Maria Magdalenë, Gjonia e Maria e Jakobit. Po edhe gratë e tjera që ishin me to, u treguan apostujve të njëjtën gjë. Por apostujt këto fjalë i morën për trillime e nuk u besuan”. (Luka 24, 1-11)

Arsyeja e sjelljes së Jezusit

Arsyeja e sjelljes së Jezusit

Pra, Jezusi ka zgjedhur 12 Apostuj meshkuj, por nuk është konformimi ndaj mentalitetit maskulist të asaj kohe arsyeja se pse i ka zgjedhur meshkuj, pasi i dhamë shembuj biblik ku Jezusi është treguar krejtësisht antikonformist në lidhje me këtë mentalitet. Pra, atij për t'u konformuar me mentalitetin e aso kohe as që nuk i bëhej vonë fare. Jezusi ka zgjedhur vetë, qëllimisht dhe me vullnet të lirë, që Apostujt të ishin vetëm meshkuj.

Arsyeja e zakonit të Apostujve

- Pra, e thamë që Jezusi ka zgjedhur 12 meshkuj, që i ka quajtur Apostuj. Ky grup i këtyre 12 vetave quhet ndryshe Kolegji i 12 Apostujve. Por, duhet të marrim parasysh që Maria, nëna e vetë Jezu Krishtit edhe pse është privilegjuar nga Jezu Krishti në shumë aspekte, prapë se prapë nuk është zgjedhur si apostull.
- Gjithashtu, kur erdhi momenti për të zgjedhur apostullin që do të zëvendësonte Judë Zoja Mari, që sigurisht do të ishte më e denja nga të gjithë për t'u zgjedhur si e tillë, nuk merret parasysh fare si një opcion për t'u futur në kolegjin e 12 apostujve dhe në vend të Judë Iskariotit zgjidhet Matia:

“Vëllezër, është dashur të plotësohet Shkrimi i shenjtë të cilin me gojë të Davidit e parafoli Shpirti Shenjt për Judën, i cili u bë prijësi i atyre që e kapën Jezusin. Ai ishte vërtet nga numri ynë dhe kishte pjesë në këtë shërbesë. Porse ai, me paratë që i paguan për krimin e tij, bleu një arë, pastaj theu qafën, plasi përmes e iu derdhën të gjitha zorrët. Kjo gjë u dit prej banorëve të Jerusalemit sa që këtë arë e quajtën në gjuhën e tyre ‘Hakeldama’ d. m. th. ‘Ara e Gjakut.’ Dhe njëmend, në librin e Psalmeve shkruan: ‘Shtëpia e tij mbettë e shkretë, askush në të mos banoftë!’ dhe: ‘Parësinë e tij dikush tjetër e trashëgoftë!’ Duhet, pra, që njëri prej këtyre njerëzve, të cilët qenë me ne gjatë tërë kohës që Zotëria Jezus jetoi në mesin tonë, - duke filluar prej pagëzimit të Gjonit e deri atë ditë kur prej nesh u ngrit në qiell - të bëhet bashkë me ne dëshmitari i ngjalljes së tij.” Dhe paraqitën dy: Jozefin që quhet Barsabë me mbiemër Just dhe Matinë: Atëherë u lutën: “Ti, o Zot, që njeh zemrat e të gjithë njerëzve, trego cilin prej këtyre të dyve e ke zgjedhur për të marrë vendin e kësaj shërbese apostolike, prej të cilës u tërhoq Juda për të shkuar në vendin e vet.” Atëherë hodhën short e shorti i ra Matisë, e kështu u radhit në numrin e të Njëmbëdhjetë apostujve”. (Vap 1, 16-26).

Arsyeja e zakonis të Apostujve

Edhe pasardhësit e të dymbëdhjetëve, pra apostujt Shën Pali edhe Shën Barnaba kanë bërë të njëjtën gjë që ka bërë Jezu Krishti: pra kanë zgjedhur si apostuj vetëm meshkuj.

Këtë na e tregon fakti që Shën Pali (i lindur dhe rritur hebre), pasi doli nga kufinj të botës judaike është ndjerë i shtyrë që të thyej praktikën mosaikë (pra ritualet dhe zakonet e hebrenje) në shoqëritë greko-romake për të përhapur ungjillin dhe krishtërimin edhe në ata vende. Shën Pali mund të kishte thyer edhe këtë zakon të Apostujve për t'u dhënë Sakramentin e Urdhrit edhe femrave. Aq më tepër që në botën helenistike kishte shumë priftëresha, që u jepnin kult hyjnine pagane, kështu që nuk do të kishte qenë diçka e re për paganët, përkundrazi. Epo, as Palit nuk i ka shkuar ndërmend ta bëjë një gjë të tillë.

Pra, as Pali, as Barnaba, as Timoteu, as Titi e asnjë pasardhës tjetër i Apostujve nuk e ka bërë këtë gjë, pra nuk u ka dhënë kurrë Sakramentin e Urdhrit femrave.

Si është shprehur Ati i Shenjtë ndër vite?

- Papa Paolo VI i ka shkruar një letër kryepeshkvit katolik të Canterburyt në momentin historik kur po fillonin të urdhëronin edhe femrat në kishat anglikane, më 30 nëntor të vitit 1975 për t'i thënë dhe për t'i konfirmuar sërish Kryepeshkvit që gratë në Kishën Katolike nuk mund të urdhërohen dhe arsyet se pse (që janë esencialisht ato që listuam më sipër).
- Papa Gjon Pali II (shenjt): “Për të hequr çdo dyshim në lidhje me një çështje shumë të rëndësishme, duhet të them në virtyt të ministerit tim për të konfirmuar vëllezërit, që Kisha nuk ka asnjë fuqi që t’u japë grave Sakramentin e Urdhrit dhe kjo sentencë duhet të mbahet në mënyrë definitive nga të gjithë besimtarët e Kishës”. (nga letra e tij apostolike “Ordinatio Sacerdotalis” e 22 majit të vitit 1994)

Përfundimi

Duke qenë që urdhërimi i priftërinjve vetëm meshkuj është një e drejtë hyjnore, ndryshe nga të drejtat eklesiastike gjërat që i përkasin të drejtave hyjnore, do të thotë që janë të të drejtat e Hyjit, pra të përcaktuara nga vetë Hyji dhe nuk mund t'i prekë asnjë njeri, as njerëzit e klerit, as vetë Ati i shenjtë. Pra, le ta flemë mendjen për këtë çështje:

KURRË E ASNJËHERË KISHA KATOLIKE NUK DO T'UA JAPË SAKRAMENTIN E URDHHRIT FEMRAVE!

Një pyetje e fundit...

- **Po pse Jezusi ka zgjedhur që t'ua japë vetëm meshkujve këtë Sakrament?**
- **Përgjigja:** nuk e dimë.
- Teologët janë thelluar e vazhdojnë të thellohen shumë në këtë aspekt, por nuk e dimë akoma arsyen e vërtetë.

Një çështje tjetër që mund «të na e ngecë bukën në fyt»...

PSE NUK MARTOHEN PRIFTËRINJTË?

Duke qenë se kjo çështje (a mund të urdhërohen priftërinj të martuar apo jo) i përket së drejtës ekleziastike, do të thotë që kjo nuk është përcaktuar nga vetë Jezu Krishti, nga Hyji, por nga Kisha dhe si e tillë, mund të ndryshojë në kohë nga vetë Kisha pasi ajo e ka përcaktuar dhe ka të drejtë ta ndryshojë si e kur të dojë, ndryshe nga ata që i përkasin së drejtës hyjnore që njeriu, as më i shenjti, as Papa, nuk mund t'i prekë sepse vetë Hyji i ka përcaktuar të tilla e të tilla mbeten gjithnjë e përgjithmonë.

Atëhere si sillet Kisha në lidhje me këtë çështje?

Kisha Katolike ka dy rite: ajo e ritit latin dhe ajo e ritit grek

Kishat Katolike të ritit latin

Në Kishat Katolike të ritit latin ata meshkuj që marrin Sakramentin e Urdhrit të Shenjtë janë të pamartuar (beqarë) dhe nuk mund të martohen.

Kishat Katolike të ritit grek dhe Kishat Ortodokse

- Në Kishat Katolike të ritit grek mund të marrin Sakramentin e Urdhrit edhe meshkuj të martuar.
- Por, edhe në këto Kisha ata që e marrin Sakramentin e Urdhrit si beqarë nuk mund të martohen.
- Pra, Sakramenti i Urdhrit mund të merret nga meshkuj që tashmë janë të martuar, por nëq një mashkull e ka marrë si beqar Sakramentin e Urdhrit, nuk mund të martohet as në këto Kisha.
- Po ashtu, nëq priftit të martuar (pra ai që është bërë prift kur tashmë ishte i martuar) i vdes gruaja, atëhere ai nuk mund të martohet sërish.
- Përsa i përket Ipeshkëve është ndryshe puna: ata zgjidhen vetëm midis atyre që janë beqarë, të pamartuar.

Pse Kisha Katolike e ritit latin urdhëron vetëm meshkuj beqarë?

- Vetë Jezu Krishti e ka zgjedhur këtë status, pra të qenit beqar, për t'ju kushtuar totalisht misionit që i kishte dhënë Atit i tij qiellor. Ai vetë po ashtu flet për beqarinë për mbretërinë e Hyjit, pra për ata që janë të thirrur dhe duan lirisht t'i kushtohen Zotit, në favor të saj:

"S'e kuptojnë të gjithë këtë fjalë, por vetëm ata që e morën dhuratë këtë kuptim. Sepse, ka njerëz që janë që nga barku i nënës të paaftë për martesë, ka edhe nga ata që njerëzit i bënë të paaftë për martesë dhe ka nga ata që i bien mohit martesës për dashuri të Mbretërisë së qiellit. Kush mund ta kuptojë, le ta kuptojë!" (Mateu 19, 11-12)

- Edhe Shën Pali flet për beqarinë për Mbretërinë e Hyjit:

"Të pamartuarve dhe vejushave u them se është mirë për ta nëse qëndrojnë si unë. Por, nëse nuk janë të zotët të përmbahen, le të martohen - sepse më mirë është të martohen se të digjen...

... Lidhur me virgjërat nuk kam farë urdhri prej Zotit, por jap këshillë si një njeri që, në saje të mëshirës së Zotit, meriton t'i besohet. Pra, mendimi im është se kjo gjendje është e mirë - për shkak të ngushticës së tanishme, mendoj se është mirë për njeriun që të qëndrojë ashtu. Je i lidhur me grua? Mos kërko ndarje! Je i lirë nga gruaja? Mos kërko grua! Po edhe nëse martohesh, nuk bën mëkat. Po edhe virgjëra, nëse martohet, nuk bën mëkat, por të tillët do të kenë vuajtje në trup, e unë dëshiroj t'ju kursej...

....E dëshira ime është që të mos keni kokëçarje. I pamartuari kujdeset për punët e Zotit: si t'i pëlqejë Zotit. Përkundrazi, i martuari kujdeset për punët e shekullit, si t'i pëlqejë gruas dhe është i ndarë. Po edhe gruaja e pamartuar dhe virgjëresha kujdeset për punët e Zotit, që të jetë e shenjtë [e] me trup e me shpirt; kurse e martuara kujdeset për punët e shekullit: si t'i pëlqejë burrit. Këto po jua them për të mirën tuaj, jo për t'ju vënë ndonjë lak, por që të jetoni në mënyrën më të përshtatshme - krejtësisht të përqendruar në shërbimin e Zotit.

Në qoftë se ndokush e sheh veten se nuk mund të qëndrojë i ndershëm kundrejt së fejuarës së vet, e ajo e ka arritur pjekurinë, dhe i duhet të jetë me të, le të bëjë çka ka menduar, nuk mëkaton: le të martohen. Por ai që ka marrë në zemër të vet vendim të qëndrueshëm e nuk ka nevojë dhe zotëron me vullnetin e vet e në zemrën e vet e merr vendimin të ketë nderim kundrejt të fejuarës së vet, bën mirë. Kështu, pra, ai që martohet me të fejuarën e vet bën mirë - ai që nuk martohet, bën edhe më mirë.

Gruaja është e lidhur derisa ta ketë burrin gjallë, po i vdiq burri, është e lirë: le të martohet me kë të dëshirojë - veçse me të krishterë. Do të ishte veç, më e lumtur - ky është mendimi im - nëse do të qëndronte ashtu si është. Mendoj se edhe unë e kam Shpirtin e Hyjit". (Letra e parë drejtuar Korintasve 7, 7-9; 25-28; 32-40)

Tradita e Kishës Katolike...

Ndër shekuj Kisha Katolike e ka mbajtur këtë traditë të shenjtë të beqarisë së priftërinjve. Përmendim:

- Sinodin e Elvirës (300-303) në të cilin ndalohej martesë për ata që merrnin Sakramentin e Urdhrit,
- Papa Siricion (384-399) i cili i shkruan në një letër të 10 shkurtit të vitit 385 drejtuar Ipeshkvit Imerio i Tarragonës duke e konfirmuar për të disatën herë pozitën e Kishës Katolike në favor dhe në mbështetje totale të beqarisë së priftërinjve.

Këto janë vetëm disa nga dokumentet zyrtare më antike të Kishës Katolike, të shekujve të parë të krishterimit, ku shikojmë se Kisha vazhdimisht e ka mbrojtur dhe e ka mbështetur beqarinë e priftërinjve.

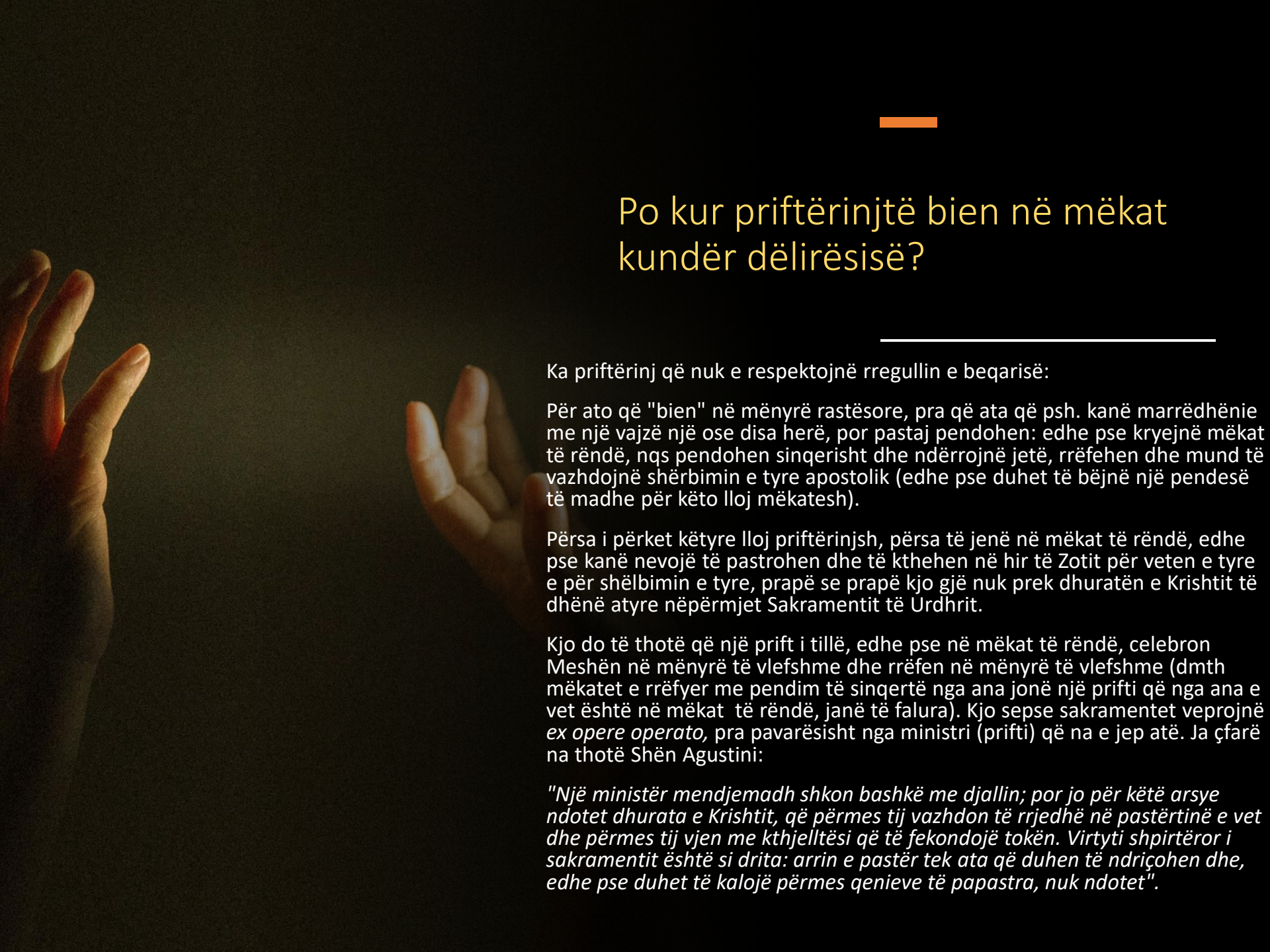

Arsye njerëzore...

- Të qenit beqar për Mbretërinë e Hyjit i lejon atij njeriu që ta shërbejë Zotin në mënyrë më totale dhe më të plotë, duke i dedikuar Zotit dhe të gjitha gjërave që kanë të bëjnë me të (duke filluar nga Sakramentet, predikimi i fjalës së Zotit e deri tek gjërat që kanë të bëjnë me ndihmën dhe dashurinë ndaj nevojtarëve) jo vetëm të gjithë kohën që njeriu ka në dispozicion, por mbi të gjitha të gjitha energjitë jetësore, që ruhen dhe drejtohen në mënyrë të shenjtë e të mirë nga fakti që njeriu jeton në dëlirësi të plotë, është beqar dhe nuk ka mendime e shqetësime të botës që futen midis tij dhe gjërave të Hyjit.

- Shumë priftërinj kanë dhënë shembullin e tyre duke e dhuruar jetën e tyre për të tjerët deri në fund, si psh. Atë Cirillo Longo, një prift italian i cili i shtruar në spital, rëndë për shkak të virusit, thoshte vazhdimisht që "nuk kishte frikë, sepse jemi të gjithë në duart e Zotit". Është bërë e famshme nëpër social media kjo foto e tij: Sytë e tij plot gjallëri kanë transmetuar deri në fund besimin në Mëshirën e Hyjit. Në telefonatat e tij të fundit thoshte "Do të shikohemi sërish andej, në Parajsë... lusni Ruzaren... m'u bëni të fala të gjithëve"

Po kur priftërinjtë bien në mëkat kundër dëlirësisë?

Ka priftërinj që nuk e respektojnë rregullin e beqarisë:

Për ato që "bien" në mënyrë rastësore, pra që ata që psh. kanë marrëdhënie me një vajzë një ose disa herë, por pastaj pendohen: edhe pse kryejnë mëkat të rëndë, nëqs pendohen sinqerisht dhe ndërrojnë jetë, rrëfihen dhe mund të vazhdojnë shërbimin e tyre apostolik (edhe pse duhet të bëjnë një pendesë të madhe për këto lloj mëkatesh).

Përsa i përket këtyre lloj priftërinjsh, përsa të jenë në mëkat të rëndë, edhe pse kanë nevojë të pastrohen dhe të kthehen në hir të Zotit për veten e tyre e për shëlbimin e tyre, prapë se prapë kjo gjë nuk prek dhuratën e Krishtit të dhënë atyre nëpërmjet Sakramentit të Urdhrit.

Kjo do të thotë që një prift i tillë, edhe pse në mëkat të rëndë, celebron Meshën në mënyrë të vlefshme dhe rrëfen në mënyrë të vlefshme (dmth mëkatet e rrëfyer me pendim të sinqertë nga ana jonë një prifti që nga ana e vet është në mëkat të rëndë, janë të falura). Kjo sepse sakramentet veprojnë *ex opere operato*, pra pavarësisht nga ministri (prifti) që na e jep atë. Ja çfarë na thotë Shën Agustini:

"Një ministër mendjemadh shkon bashkë me djallin; por jo për këtë arsye ndotet dhurata e Krishtit, që përmes tij vazhdon të rrjedhë në pastërtinë e vet dhe përmes tij vjen me kthjelltësi që të fekondojë tokën. Virtyti shpirtëror i sakramentit është si drita: arrin e pastër tek ata që duhen të ndriçohen dhe, edhe pse duhet të kalojë përmes qenieve të papastra, nuk ndotet".

Po kur priftërinjtë duan të martohen?

Duke qenë se Kisha Katolike e ritit latin nuk pranon që një prift i shuguruar që e ushtron ministerin e tij të martohet (pra o duhet të bëjë njëren, o tjetrën) atëhere Kisha Katolike bën për këto priftërinj që martohen "**reduktimin në gjendjen laikale**", çka do të thotë që edhe pse në ata mbetet Sakramenti i Urdhrit që nuk mund të fshihet kurrë, nuk mund ta ushtrojnë më pushtetin e tyre hyjnor apostolik, dmth nuk mund as të kremtojnë Meshën, as të rrëfejnë njerëzit.

Pra, prifti i "reduktuar në gjendje laikale" është si një laik i thjeshtë, por mbetet prapë se prapë prift në shpirtin e tij, sepse ka Sakramentin e Urdhrit që nuk mund të fshihet. Kjo do të thotë që:

- Nqs gruaja me të cilën është martuar vdes, ai mbetet i ve dhe nuk do të martohet më, përkundrazi do të "bëjë sërish priftin", atëhere Kisha mund të integrojë sërish dhe i lejon që të rimarrë shërbimin apostolik, dmth të kremtojë Meshë, të rrëfejë e të bëjë atë që bëjnë të gjithë priftërinjtë.
- Një prift i martuar (me gruan ende gjallë), i reduktuar në gjendje laikale, edhe pse në kushte normale nuk mund të rrëfejë njerëzit, nqs gjendet përballë një njeriu që po vdes dhe i kërkon me ngulm që ta rrëfejë, ai ka të drejtën në atë situatë ekstreme dhe urgjente që ta rrëfejë. Kjo, sepse në rastet e emergjencës të gjitha parimet e tjera "dytësore" në krahasim me objektivin themelor që është shëlbimi i shpirtit bien.

Po ashtu, mund ta bëjë sepse prifti i reduktuar në gjendje laikale e thamë që prift mbetet, pra e ka pushtetin hyjnor që të falë mëkatet sepse i është dhënë kur ka marrë Sakramentin e Urdhrit, por nuk ka lejen nga Kisha që ta ushtrojë këtë pushtet në kushtet e zakonshme, por e ka lejen që ta ushtrojë pushtetin vetëm në rast se njeriu që rrëfehët gjendet në rrezik për jetën.

Një krahasim i fundit...

Sakramenti i Martesës

Kisha nuk mund të vërë dorë në martesat në Kishë që janë të vlefshme, prandaj edhe nuk ekziston divorci midis një burri e gruaje të martuar me sakramentin e Martesës dhe Kisha nuk mund ta japë këtë divorc, as vetë Ati i Shenjtë.

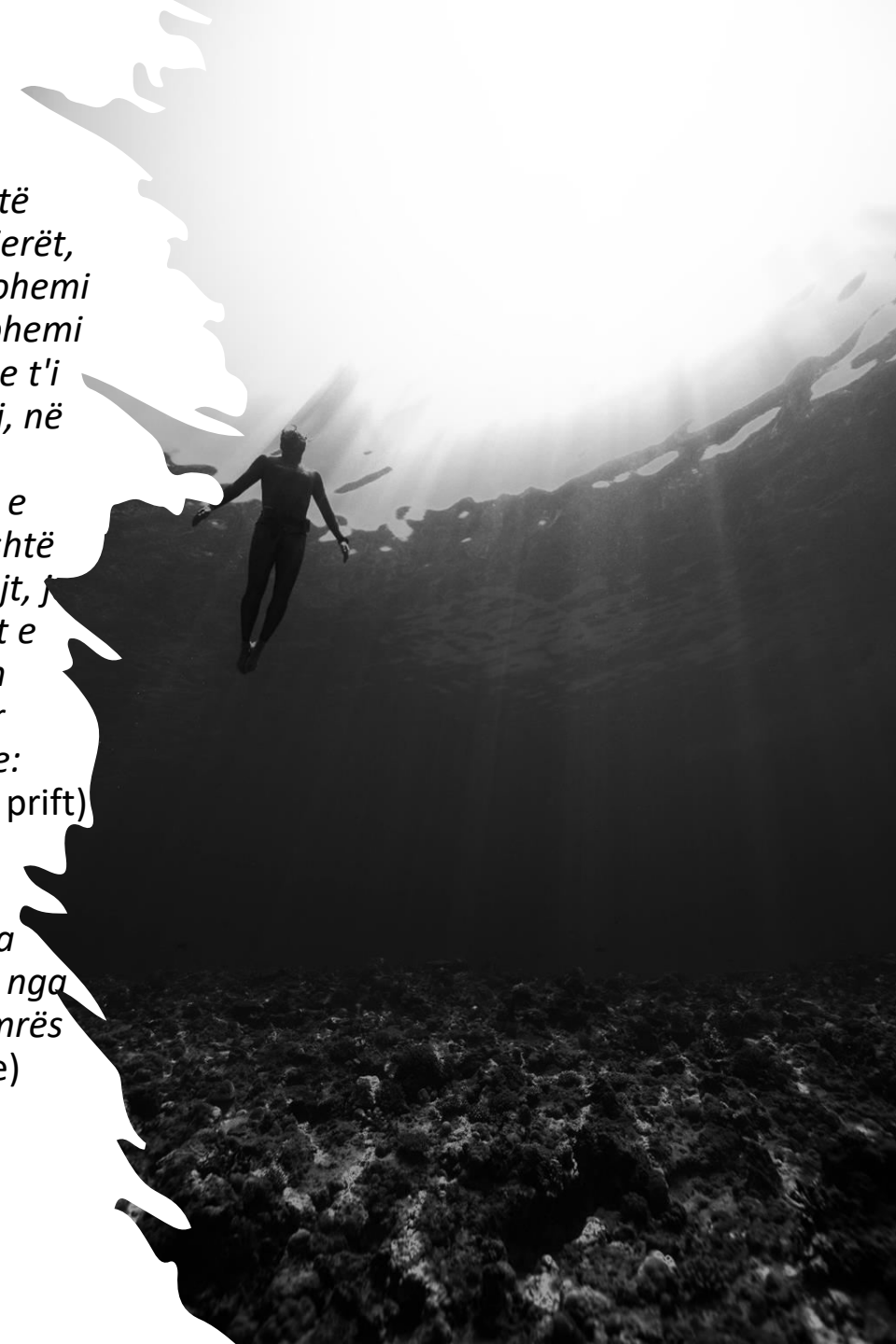
Kjo sepse pazgjidhshmëria e Martesës është një e drejtë hyjnore, është caktuar nga vetë Hyji, Jezu Krishti, Zot.

Sakramenti i Urdhrit

- Kisha mund të vërë dorë si e kur të dojë përsa i përket beqarisë së priftërinjve, sepse është një normë e caktuar (jo pa themele biblike dhe apostolike) nga vetë Kisha e kështu që vetë Kisha që e ka caktuar, mund ta ndryshojë, ta heqë ose t'u japë ose të mos u japë lejen që të ushtrojnë shërbimin apostolik atyre priftërinjve që nuk duan të jenë më beqarë.
- Por, Sakramenti i Urdhrit i marrë nga të gjithë priftërinjtë është sakrament i themeluar nga vetë Zoti, Jezu Krishti, dhe si i tillë, mbetet si vulë shpirtërore në shpirtin e çdo prifti, si ai që e ushtron shërbimin apostolik, si ai që nuk e ushtron, si beqar, si i martuar, mjafton të jenë meshkuj dhe kjo është e drejtë hyjnore.

"Duhet të fillojmë nga pastrimi i vetvetes përpara se të pastrojmë të tjerët; duhet të dimë për t'i mësuar të tjerët, duhet të bëhemi dritë për të ndriçuar të tjerët, të afrohemi ne me Zotin për të afruar të tjerët tek Ai, të shenjtërohemi ne për të shenjtëruar të tjerët, t'i marrim për dore dhe t'i këshillojmë me zgjuarsi. Unë e di ministrat e kujt jemi, në çfarë lartësie gjendemi dhe kush është ai të cilit i drejtohem. E njoh madhësinë e Zotit dhe dobësinë e njeriut, por edhe forcën e tij. Kush është pra prifti? Është mbrojtësi i së vërtetës, që ngjitet së bashku me engjëjt, j lavde me kryeengjëjt, ngre në alterin e qiellit viktimat e sakrificave, bashkëndan priftërinë e Krishtit, riformon krijesën, rindërton në të imazhin e Zotit, e rikrijon për botën tjetër, dhe le të themi atë çka është më sublime: hyjëzohet dhe hyjëzon". (Shën Gregorio Nazianzeno, prift)

"Prifti vazhdon veprën e shëlbimit mbi tokë. Nqs do ta kuptonim mirë priftin në këtë tokë, nuk do të vdisnim nga frika, por nga dashuria. Priftëria është dashuria e zemrës së Jezusit". (Shenjtji Kurato i Arsit, pajtori i priftërinjve)

Faleminderit!
Per me teper vizitoni sitin
www.beatoalano.it/al